

ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိရှိနေမည်

အမှတ်စဉ်(၇၃)

ဣဇ္ဈမြင်းနှင့် ရုစိမြင်း

အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ
အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ (Ph.D)

မှတ်တမ်း

သာသာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၄ ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၂ ခုနှစ်၊
ပြာသိုလပြည့်ကျော်(၁၀) ရက်၊ ၂၉-၁-၂၀၁၁၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ တာမွေမြို့နယ်၊
ကျောက်မြောင်း သီတာလမ်း၊ (၅၅)ကြိမ်မြောက် သီတာလူငယ် ဝါတွင်းဝါပ
ဆွမ်းလောင်းအသင်း၏ ဓမ္မပူဇာ ဓမ္မသဘင် အခမ်းအနား၌ ဟောကြားအပ်သော
"ရှာဖွေခြင်းနှင့် ရရှိခြင်း" တရား ဒေသနာတော်။

"ရှာဖွေခြင်းနှင့် ရရှိခြင်း" - လောကလူသားတွေ အနေနဲ့ပြောရရင် လူ့ဘဝရလာတဲ့အချိန်ကစပြီး လူတိုင်း လူတိုင်းဟာ ရှာဖွေမှုတွေရှိကြတယ်၊ ရှာဖွေမှု အားလျော်စွာ ရရှိလာကြတယ်၊ ရှာဖွေခြင်းဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်လာလို့ရှိရင် ဘုန်းကြီးတို့တစ်တွေ ကိုယ့် ဘာသာ ဆန်းစစ်ပြီးတော့ကြည့်၊ "တို့ နေ့စဉ်နဲ့အမျှ ရှာနေကြတယ်၊ ဘာတွေရှာနေကြတာလဲ၊ သူတော်စင် သူတော်မြတ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ရှာနေကြတာပဲ၊ သူတို့ ရော ဘာတွေရှာကြတာလဲ၊ တို့ရှာတာနဲ့ ကွဲလွဲမှု ရှိသလား" လို့ အလေးအနက် ဆင်ခြင်စဉ်းစားပြီး ကြည့်သင့်တယ်ပေါ့။

သာမန်အားဖြင့် ကြည့်မယ်ဆိုရင် လူ့ဘဝ ရောက် လာသူတိုင်း ရှာတယ်၊ ဘာရှာလဲ? ငယ်ရွယ်စဉ်အခါ ကာလမှာ ပညာရှာတယ်လို့ ပြောကြတယ်ပေါ့၊ ကျောင်း သွားပြီးတော့ ပညာဆည်းပူးကြတယ်၊ ပညာရှာကြ တယ်၊ ပညာတတ်လို့ ဘွဲ့ရလာတဲ့အခါ တစ်ခါရှာရပြန် တယ်၊ ဘာတွေ ရှာပြန်တုန်း၊ အလုပ်ရှာတယ်၊ အလုပ် ရှာတယ်ဆိုတာ ဘာကိုရှာတာတုန်းဆိုရင် ပိုက်ဆံ ရှာတာ၊ ငွေကြေးခန ရှာတာပဲ။

အဲဒီ လိုနဲ့ ရှာရင်းရှာရင်းနဲ့ပဲ ဘဝတစ်ခုဟာ အဆုံး သတ်သွားပြန်တယ်၊ လူ့ဘဝကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ကြည့် ရင် ဒီအတိုင်းပဲမြင်ရမှာပဲ၊ ကိုယ့်ဘဝကိုယ် ဆင်ခြင် သုံးသပ်ဖို့ လိုအပ်တယ်ပေါ့၊ "တို့ ဘာတွေ ရှာနေတာ တုန်း၊ ဒီရှာဖွေမှုဟာ ဘယ်တော့မှ အဆုံးသတ်မှာလဲ"။

လူတွေသာ မကဘူး၊ တိရစ္ဆာန်တွေလည်း ရှာတာ ပဲ၊ မနက်မိုးလင်းတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် သူတို့လည်း အငြိမ်မနေနိုင်ဘူးလေ၊ ငှက်ကလေးတွေဆိုရင်

ကောင်းကင်မှာ အတောင်ဖြန့်ပြီး ပျံကြတယ်၊ ရှာတာပဲ၊ ဘာရှာတာတုန်း၊
အစာရှာကြတယ်၊ အစာလို့ ပြန်လာ တဲ့အခါကျတော့လည်း ရှာရပြန်တယ်၊
ဘာရှာတာတုန်း၊ ည အေးအေးဆေးဆေး အိပ်စက်အနားယူဖို့ အိပ်တန်း
ရှာရပြန်တယ်၊ သူတို့လည်း ရှာတာပဲ။

လူတွေနဲ့ အနီးစပ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ တိရစ္ဆာန်လေးတွေပဲ ကြည့်၊
ရှာနေကြတာပဲ၊ ကျွေးမွေးတဲ့သူရှိရင် တော်သေး ရဲ့၊ ကျွေးမွေးတဲ့သူ မရှိရင်တော့
ဟိုအမှိုက်ပုံးနှိုက် ဒီအမှိုက်ပုံးနှိုက် ရှာနေကြတာပဲ၊ လူတွေလည်း ရှာကြ ရတယ်၊
တိရစ္ဆာန်တွေလည်း ရှာကြရတယ်၊ အားလုံး ဟာ ရှာနေကြတယ်။

အဲဒီ ရှာဖွေမှုအားလုံး သရုပ်ခွဲပြီးကြည့်၊ ဘုန်းကြီး တို့တစ်တွေဟာ
ရှာသင့်တာကို ရှာနေတာလား၊ မရှာ သင့်တာကို ရှာနေတာလား? သို့မဟုတ် တို့ရဲ့
ရှာဖွေမှု ဟာ ဘယ်တော့ အဆုံးသတ်မယ့် ရှာဖွေမှုလဲ၊ အဆုံး သတ်ရှိတဲ့
ရှာဖွေမှုလား၊ အဆုံးမသတ်တဲ့ ရှာဖွေမှုလား လို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားခဲ့တဲ့
ဒေသနာတော် တွေနဲ့ တိုက်ဆိုင်ပြီးတော့ ရှာဖွေခြင်းကို လေ့လာ
သုံးသပ်ကြည့်သင့်တယ်ပေါ့။

မန္တိမနိကာယ် မှာ မြတ်စွာဘုရားဟောထားတဲ့ သုတ်တစ်သုတ် ရှိတယ်။
မြန်မာနိုင်ငံ ဆဋ္ဌသံဂါယနာမူ ကမ္ဘာအေးက ထုတ်ဝေတဲ့ ပိဋကတ်ထဲမှာ ပါသရာသီ
သုတ် လို့ ဖော်ပြထားတယ်။ "ပါသရာသီ" ဆိုတာ "ကျော့ကွင်းပုံ"၊ ကျော့ကွင်းနဲ့
ဥပမာပေးပြီး ဟောထား လို့ ကျော့ကွင်းအပုံ၊ ကျော့ကွင်းအစုအဝေးလို့ ဒီလို
နာမည်ပေးထားတယ်။ သို့သော် တခြားနိုင်ငံတွေမှာ ရိုက်တဲ့မူတို့၊
မြန်မာအက္ခရာစာလုံးက Roman စာလုံး ပြောင်းထားတဲ့ စာမူတွေမှာတော့
"ပါသရာသီ" ဆိုတဲ့ သုတ်ကို "အရိယပရိယေသနသုတ်" လို့ ဖော်ပြတယ်။

အဲဒီ သုတ်ကို အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်တဲ့အခါ "အရိယပရိယေသန"၊
"အရိယ" ကို Noble လို့ ပြန်ပြီး တော့ "ပရိယေသန" ကျတော့ Quest လို့ ပြန်တယ်။
Noble Quest မြင့်မြတ်သောရှာဖွေခြင်းလို့ ဒီလို အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။
"အရိယပရိယေသန" Noble Quest ၊ အဲဒါရဲ့ ဆန့်ကျင်ဖက် ရှာဖွေခြင်းကျတော့
"အနရိယပရိယေသန" Ignoble Quest, Noble Quest နဲ့ ဒီလို အင်္ဂလိပ်လိုပြန်တဲ့
စာအုပ် တွေမှာ ရေးထားတယ်။ ဒါ အင်္ဂလိပ်လို လေ့လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ
မြန်မာစာမူကိုဖတ်မယ်ဆိုရင် အရိယ-ပရိယေသနသုတ် ဆိုတာ မတွေ့ဘူးလို့
ဖြစ်မှာစိုးလို့၊ အရိယပရိယေသနသုတ် ကို ပါသရာသီသုတ် လို့ ခေါ်တယ်။
မြန်မာစာမူမှာ ပါသရာသီသုတ်လို့ ဒီလို အဓိပ္ပာယ် ရှိတယ်။

နောက်တစ်ခါ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်မှာ "ပရိယေသန သုတ်" ဆိုပြီး
ဟောထားတာရှိတယ်။ မြန်မာလူမျိုး တွေက ဒီစကားလုံးကိုသုံးတယ်။
"ပရိယေသနဝမ်းစာ" လို့၊ မြန်မာစာပေထဲမှာ ပရိယေသနဝမ်းစာ ရှာမှီး
ရတယ်လို့ဆိုတဲ့ အသုံးလေးရှိတယ်။ ဝမ်းစာရှာတာသာ ပရိယေသန မဟုတ်ဘူး၊

ဘာရှာရှာ ရှာတာမှန်သမျှ ပရိယေသနပဲ။ သို့သော် မြန်မာလူမျိုးတွေက အသုံးများတာကိုကြည့်ပြီး တစ်ခါတလေ အဓိပ္ပာယ်က တစ်ခု တည်း ဖော်ပြတာ ဖြစ်နေတယ်။ ပရိယေသနဝမ်းစာ ဆိုတာကို ကြည့်ပြီး "ပရိယေသန" ဆိုတာ ဝမ်းစာလို့ ဒီလိုထင်နေကြလိမ့်မယ်၊ မဟုတ်ဘူး။

"ပရိယေသန" ဆိုတာ ရှာမှီးခြင်းပဲ။ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ စားဝတ်နေရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရှာတယ်၊ အသိပညာ တွေ ရှာတယ်၊ တရားဓမ္မ ရှာတယ်၊ ရှာဖွေတာအားလုံး ဟာ ရှာမှီးခြင်းပဲ။ ဗဟုသုတရှာတာလည်း ရှာတာပဲ။ ရှာဖွေခြင်းတွေအားလုံးကိုပဲ "ပရိယေသန" လို့ ပါဠိ စကားလုံးမှာ ဒီလိုသုံးတယ်။

တစ်ခါတစ်ရံကျတော့ "ပရိယေသန" ဆိုတဲ့ စကားလုံးအစား "ပရိ" တို့ "ယ" တို့ကို ဖြုတ်ပြီးတော့ "ဧသန" လို့လည်း သုံးတယ်။ "ဧသန" ဆိုတာလည်း ရှာတာပဲ။ ပါဠိစာပေမှာ တခြားစကားလုံးတွေလည်း ရှိတယ်ပေါ့။ သို့သော် ဒီစာပေ အသုံးအနှုန်းတွေ အားလုံးက ရှာဖွေခြင်း၊ အင်္ဂလိပ်လို Quest လို့ပဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီတော့ ရှာဖွေခြင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးမြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားတာ အလွန်မှတ်သားဖို့ ကောင်းတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့တစ်တွေ ရှာဖွေခြင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တော့ ဒါ "တို့ရှာနေတာ ဘယ်လိုအတန်းအစားတွေလဲ၊ တို့ ဘာတွေရှာရမလဲ၊ တို့ရှာနေတာက ရှာသင့်တာကို ရှာတာလား၊ သို့မဟုတ် တို့ရှာတဲ့ရှာဖွေမှုဟာ မွန်မြတ်တဲ့ ရှာဖွေမှုလား၊ မမွန်မြတ်တဲ့ ရှာဖွေမှုလား" ဆိုတာ မသိသင့်ဘူးလား၊ သိသင့်တယ်နော်၊ ဒီလို မစူးစမ်း မလေ့လာဘူးဆိုရင် လူဖြစ်လာလို့ရှိရင် ရှာတာပဲ၊ ကိုယ် လိုချင်တာ ရှာကြတာပဲ၊ ရှာပြီးရင် ဘာမသိ ညာမသိနဲ့ တစ်ဘဝ ဆုံးသွားပြန်ရော၊ ဘယ်ဘဝရောက်ရောက် ရှာနေဦးမှာပဲ။ အဆုံးမသတ်တဲ့ ရှာမှီးခြင်း၊ "ကိုယ် ရှာမှီးနေတာ မြင့်မြတ်တဲ့ ရှာမှီးခြင်းလား၊ မမြင့်မြတ်တဲ့ ရှာမှီးခြင်းလား၊ အကျိုးရှိတဲ့ ရှာမှီးခြင်းလား၊ အကျိုးမရှိတဲ့ ရှာမှီးခြင်းလား" လို့ စဉ်းစားဆင်ခြင်သင့်တယ်။

